

Ülésnap	Napirend	Felszólaló
2008. május 14. (146. ülésnap)	Az Állami Számvevőszék 2007. évi tevékenységéről szóló jelentés, valamint az annak elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat együttes általános vitája (J/5493, H/5678)	Dr. Kovács Árpád elnök (ex- pozé)

DR. KOVÁCS ÁRPÁD, az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előadója:

„Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Kedves Munkatársaim! A számvevőszéki munkának immár a 18. esztendejéről adhatok számot most, amikor a 2007. évi tevékenységünkről szóló jelentésünket önök megtárgyalják.

Tisztelt Országgyűlés! Mindenekelőtt megköszönöm az Országgyűlésnek, önöknek, a tisztelt képviselő hölgyeknek és uraknak a tevékenységünk iránti igényüket, bizalmukat, és azt, hogy az elmúlt esztendőben is biztosították intézményünk nyugodt munkavégzésének a feltételeit. Talán rendhagyó, de már a hozzászólásom elején szeretném megköszönni munkatársaim és vezetőtársaim tevékenységét, ami lehetővé tette, hogy ellenőrzéseinkről, eredményeinkről itt magam önöknek számot adhassak az ő nevükben is.

Engedjék meg, hogy rátérjek beszámolóink tartalmi kérdéseire. Most is, mint a korábbi években, abból a felelősségünkből indulunk ki, hogy az ellenőrzés a múlttól a jelenben a jövőnek szól. A gazdasági, mindenekelőtt az államháztartási folyamatok sajátos tükröképei, megannyi tény és összefüggés megtalálható a magyarországi rendszerváltás közel két évtizedes történetét végigkísérő számvevőszéki jelentésekben. Ezek mindig igyekeznek a vizsgált területre, témára, projektre vagy akár intézményre nézve az ellenőrzés eszközeivel a tények mögött feltárni a folyamatok lényegét, az okokat, a mozgatórugókat, a javítás lehetőségeit, a távlatot, és mindazt, amit tehetünk.

A legfőbb nemzeti, illetve állami ellenőrző szervezeteket integráló és szakmai fejlődésüket harmonizáló világszervezet, az Intosai és tagszervezetei körében mindinkább teret nyer az a felismerés, hogy a határokat átívelő globalizációs folyamatok, a demográfiai és ökológiai

változások, nem kevésbé a tudásalapú társadalom kifejlesztésének kihívásai a számvevőszéki ellenőrzés paradigmaváltását igénylik. Az új gazdasági, sőt társadalomformáló erők, hatásmechanizmusok arra készítetnek, hogy a számvevőszéki tevékenység súlypontjai fokozatosan áthelyeződjenek. A nagyjából számvitelalapú és elsősorban a szervezetekre, illetve azok beszámolóira, nyilvántartásaira, ha úgy tetszik, a mikrogazdaságra összpontosuló vizsgálatok helyett olyan ellenőrzések, elemzések szükségesek, amelyek az állami, nemzeti költségvetés, valamint a különböző fejlesztési tervek és programok kialakításához, illetve jóváhagyásához kapcsolódó országgyűlési döntési, jogalkotási és ellenőrzési funkciók támogatását szolgálják.

Az Intosai több mint fél évszázados történetében mérföldkőnek számít, hogy - a makrogazdasági, sőt társadalmi kihívásokat is érzékelve - a 2004 októberében Budapesten rendezett XVIII. kongresszuson első ízben fogadtak el a világszervezet fejlesztésére irányuló középtávú stratégiai tervet. A legutóbbi, 2007-ben Mexikóvárosban lezajlott XIX. kongresszuson - a kibontakozó modernizációs irányzat jegyében - a számvevőszékek tanácsadó szerepének kiteljesedésével, az intézmények függetlenségének erősítésével és az ellenőrzés-módszertani szabályok új, strukturált rendszerével kapcsolatos feladatokat határoztak meg. E helyen is megköszönöm, hogy az Országgyűlés határozatokban erősítette meg az ezekhez a célokhoz kapcsolódó törekvéseinket.

A fejlett világ pénzügyi ellenőrző szervezetei ugyanis ma már nem csak arra alkalmasak, hogy a vizsgált szervezetekre nézve rendet tartsanak és korrekciókat kezdeményezzenek, sőt az államháztartás egészére nézve jelzéseket adjanak a pénzügyek, a gazdaság biztonságáról vagy éppen kockázatairól.

Megbízható, kiegyensúlyozott működésük által arra is hivatottak, hogy maguk is a közbizalom-teremtés eszközei legyenek.

Az Állami Számvevőszék is ennek szolgálatában fejleszti ellenőrzési tevékenységét, módszereit és szervezetét. Kiépítettük ellenőrzéseink minőségirányítási rendszerét. Ennek újdonságérzetét és újdonságértékét érzékelteti: ez idő szerint még az Intosai is csak tervezi, hogy megalkotja a minőségirányítási szabályokra vonatkozó átfogó ajánlásait. Szerencsés lehetek, mert magam az európai szervezetek körében e munka egyik összefogója lehetek.

Néhány héten belül közreadjuk ellenőrzés-módszertani szabálygyűjteményünk tartalmilag korszerűsített második kiadását, az Állami Számvevőszék megújított ellenőrzési kézikönyvét. Az abban foglaltak

következetes alkalmazása ellenőrzéseink megalapozottságának, megbízhatóságának garanciáját jelenti. Nemzetközi összehasonlításban is korszerű és meglehetősen rigorózus szakmai szabályaink, a vizsgálati megállapítások kétszeres felülvizsgálatát megvalósító belső minőség-biztosítási gyakorlat kizárja, hogy a valóságnak meg nem felelő, nem igazolható megállapítást tartalmazzon bármelyik jelentésünk.

Követjük az ellenőrzési világszervezet által a legfőbb nemzeti, állami ellenőrző szervezetek számára ajánlott irányvonalat, hogy a nemzetgazdaság számára fontos programok rendszerszemléletű, úgynevezett rendszerorientált ellenőrzéseit, elemzéseit valósítsák meg. Szándékaink szerint egyre inkább a jövőnk, a fejlődés lehetőségeit meghatározó nemzeti, állami fejlesztési és más gazdasági programok megalapozottságának, valóra váltásának kérdésére koncentrálnunk. A következő egy-két évben ennek előkészítésére összpontosítjuk szakmai-módszertani fejlesztési tevékenységünket.

Szintén nemzetközi trend, az előbb említett irányzathoz csatlakozva az elmúlt év áprilisában közel két évtizedes elemzési tapasztalataink rendszerezésével, kutatóintézetünk közreműködésével közreadtuk a hazai közpénzügyi szabályozás korszerűsítésének téziseit. A dokumentumot az Országgyűlés a kormány figyelmébe ajánlotta. A pénzügyi kormányzat pedig hasznosította annak a parlamenti vitára váró törvényjavaslatnak a kidolgozásához, amelynek centrumában a költségvetési tervezés megújítása és a kiadások túlfutásának megelőzésére szolgáló korlátok és eljárások alkalmazása áll.

A 2008. évi költségvetés parlamenti vitájához a törvényi előírás alapján elkészült számvevőszéki vélemény mellett kutatóműhelyünk, a Fejlesztési és Módszertani Intézet tanulmányát is az önök rendelkezésére bocsátottuk. A tanulmány rámutatott a gazdasági növekedéssel, az árak és a bérek alakulásával, az önkormányzatok eladósodásával, az uniós támogatások felhasználásával, az adóterheléssel és az egészségügyben hozott intézkedésekkel kapcsolatos legfontosabb kockázatokra.

Újabb, a 2009-es költségvetés készítésének feltételére kitekintő tanulmányunk pedig, élve az önök biztatásával, éppen most került az önök asztalára, a parlament folyosóján kihelyezve a nagyközönség számára is rendelkezésre áll. Természetesen ősszel is a költségvetési vitához a véleményünk mellékleteként ugyancsak egy makrogazdasági kitekintést fogunk rendelkezésükre bocsátani.

Tanácsadó tevékenységünkben új elemként jelent meg, hogy az Európai Unió pénzügyi támogatásával, a holland számvevőszékkel

együttműködve újszerű módszertant dolgoztunk ki a korrupciós kockázatok feltárására egy korrupciós térkép elkészítésével. A munka eredményei beépültek a kormányzat most készülő úgynevezett antikorrupciós stratégiájába és a rövid távú cselekvési tervébe.

Tisztelt Országgyűlés! Fontosnak tartottuk, hogy fejlődő civil kapcsolataink keretében befolyást gyakoroljunk a szakmai közvéleményre. Tovább erősítettük együttműködésünket az egyetemekkel, főiskolákkal és a Számvevőszék vezető munkatársai különböző hazai és nemzetközi szakmai rendezvényeken, konferenciákon is megismertették az ellenőrzések következtetéseit, valamint kutatóműhelyünk eredményeit is. Magunk is több konferenciát rendeztünk, együttműködve például az "Új rend és szabadság" kormánybiztosával, a Magyar Közgazdasági Társasággal, a Magyar Jogász Egylettel.

Szakmai-közéleti tevékenységünk részeként - az Országgyűlés biztatására és határozatára is támaszkodva - gondoljuk, szerkesztjük a magyar és angol nyelven megjelenő közpénzügyi folyóiratot, a Pénzügyi Szemlét, amelyben 2007-ben 43 tanulmány, szakcikk, 10 szakkönyvrecenzió jelent meg. Szerzőink sora az akadémikusoktól, egyetemi tanároktól kezdve az államapparátus szakértőin át a doktori iskolák hallgatóiig és külföldi szakírókig terjed. A publikációk egyetemeken hasznosítottak, és egyebek mellett a közpénzügyi rendszer korszerűsítésével, a konvergenciaprogrammal, valamint a társadalom, a politika és a gazdaság kölcsönhatásaival is foglalkoztak. A kétnyelvű megjelenéssel eredményesen törekszünk arra - és ezt lényegesnek tartom, kedvezőek a visszacsatolások -, hogy nemcsak belföldön, hanem külföldön is ismertté és érthetővé tegyük a hazai államháztartási folyamatokat, a jövőépítési, felzárkózási törekvéseket és az azokhoz kapcsolódó szakmai vitákat is.

A nyilvánosság nagymértékben hozzájárul ellenőrzéseink hasznosításához. Segítheti az ellenőrzöttek meggyőződését, meggyőzését, a hibák és a szabálytalanságok megelőzését. Az Országgyűlés szolgálata mellett ezért fontosnak tartjuk a közvélemény tájékoztatását is, és amint már szóltam róla, ezért szorgalmazzuk a párbeszédet a pénzügyi és az ellenőrzési szakma szereplőivel.

Kommunikációnk szervezésének, tevékenységünk és eredményeink minél szélesebb körű megismertetésének alapja, hogy jelentéseink, szakmai kiadványaink teljes terjedelmükben nyilvánosak, és bárki által hozzáférhetők.

A közkedvelt információforrást, a honlapunkat az eddigieknél még inkább felhasználóbaráttá tettük. A munkánk iránt érdeklődők 2007-ben - és ez bennünket is meglepett - több mint 100 ezer alkalommal töltöttek le jelentést. Egyre népszerűbb az Állami Számvevőszék weboldalának angol nyelvű változata is. Míg 2006-ban alig 400-an nyitották meg az angol nyelvű jelentés-összefoglalókat, addig 2007-ben ez a szám 1400-ra nőtt.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! 2007-ban 57 jelentést tettünk közzé. Az országgyűlési képviselőkhöz elsősorban elektronikus úton eljuttattuk jelentéseinket, illetve a jelentések legfontosabb megállapításait, javaslatait összegző képviselői leveleket.

Az országgyűlési bizottságok az előző évekhez hasonlóan 9 jelentésről 51 alkalommal tárgyaltak. A korábbi gyakorlatnak megfelelően néhány jelentést több bizottság is napirendjére tűzött. A 2007-ben közreadott jelentéseinkben összesen 895 javaslatot tettünk, amelyeket 1082 szervezetnél végzett helyszíni ellenőrzés lefolytatásával alapoztunk meg.

Mielőtt elmúlt évi ellenőrzéseinkről részletesen szólnék, egyetlen olyan kérdésre szeretnék utalni, amely általános gond, de a mi munkánkat is megnehezíti. Nevezetesen: anélkül született törvényi döntés újabb számvevőszéki feladatról, ezúttal a kormányzati vezetők vagyonyilatkozatának az ellenőrzéséről, hogy részt vehettünk volna a szabály kialakításában, konzultáltak volna velünk a személyi, technikai és informatikai feltételekről, egyáltalán arról, hogy mennyire illeszkedik ez a jogilag nem is teljesen konzisztens, körüljárható módon egy újabb kötelezettségként az Állami Számvevőszék államszervezetben elfoglalt helyéhez, alkotmányos feladatrendszeréhez.

Az Alkotmánybíróság egyik korábbi elvi döntése elvi élel leszögezte, hogy a Számvevőszék nem közigazgatási szerv, nem hatóság. Ennek fényében valószínű, hogy e feladatnak Állami Számvevőszékhez telepítése nem egyeztethető össze a szervezet jogállásával. Számunkra kész helyzetet teremtettek, és így utólag próbálkozhatunk azzal, hogy megtaláljuk a munkamódszereket, a szervezeti keretet és a költségvetési fedezetet ehhez az új feladathoz, remélve, hogy a törvényalkotó rövid időn belül korigálja döntését. Előre is megköszönöm ezért, ha az Országgyűlés munkánkról szóló határozatában e kérdés rendezéséről tesz valamit.

Ami a legfontosabb feladataink struktúráját, összetételét illeti, a korábbiakhoz képest nem következett be érdemi változás. A törvények-

ben különféle rendszerességgel előírt feladatok teljesítése 2007-ben az előző évvel megegyezően ellenőrzési kapacitásunk kétharmadát kötötte le.

Stratégiai célkitűzéseinkhez igazodóan választottuk meg az elnöki döntés alapján megvalósított ellenőrzéseink témáit. Vizsgáltuk például az állami, önkormányzati kórházak gyógyszergazdálkodását, valamint az önkormányzatok szociális alapellátási tevékenységét. Ezek külön-külön és részben egymással is összefüggésben számot adtak a lakosság életminőségének, nemkülönben a nagy közösségi ellátórendszerek működésének több fontos jellemzőjéről.

Mindinkább előtérbe kerülő versenyképességi tényezőt jelent a felzárkózási folyamat részeként az infrastruktúra fejlesztése, ezért feltérképeztük az államháztartás és a magángazdaság újszerű beruházásfejlesztési együttműködésének kockázati tényezőit, a villamosenergia-ellátás rendszerének, továbbá a 2006-ban befejezett autópálya-beruházásoknak, valamint a felsőoktatási kollégiumi programoknak az ellenőrzését.

Nem szeretnék részletesen foglalkozni e jelentéseink megállapításaival, következtetéseivel. Mindössze arra emlékeztetem a tisztelt képviselő hölgyeket és urakat, hogy mint korábban, 2007-ben az idei költségvetési törvényjavaslat véleményezése kapcsán ismételten arra kellett felhívni a figyelmet, mennyire kevés még az eredménye a költségvetést megalapozó makrogazdasági előrejelzések módszertani továbbfejlesztésének, és amint arra mértékadó külföldi szakvélemények is felhívták a figyelmet, mennyire hiányoznak a megbízható kormányzati prognózisok.

Hasonlóképpen a költségvetési törvényjavaslatok hiányosságaként kellett értékelnünk, hogy nem vagy alig voltak követhetők az utóbbi évek költségvetési javaslataiban a konvergenciaprogram intézkedéseinek számszerűsített hatásai. A tervezett hatások mellett a program alapján addigra már megvalósult intézkedéseknek és azok alapján kibontakozó folyamatok várható eredményének bemutatása sem volt helyes, holott a kormány a 2007-2009. évek költségvetésének fenntarthatóságát elsősorban az adó- és támogatási rendszer korszerűsítése mellett a nagy közösségi ellátórendszerek átfogó átalakításával szándékozik biztosítani.

Engedjék meg, hogy a gazdaságfejlesztéssel összefüggő ellenőrzésünk alapján hangsúlyozzam: a konvergenciaprogram teljesítésének kockázatai mögött számolni kell az uniós források felhasználásának

gondjaival is. E források hasznosításának mértéke és üteme elmarad a korábban tervezettől. A számvevőszéki ellenőrzések is megerősítik: szervezési és eljárási hibák mellett a források hasznosításának hiányosságai arra is visszavezethetők, hogy nincs konszenzussal elfogadott és kiérlelt komplex nemzeti fejlesztési stratégia, hanem pusztán különböző részstratégiákra épülő programok alapján valósul meg az uniós pénzek hasznosítása.

Többéves ellenőrzési tapasztalatok is alátámasztják, hogy a nominális és reálkonvergencia megvalósításához, a fenntartható finanszírozás megtartásához elengedhetetlen a nemzetgazdasági méretekben, szervezett keretekben megvalósuló gondolkodás. Ez feltételezi a társadalom többsége által támogatott stratégiai célok megfogalmazását és egy olyan nemzetgazdasági tervezési rendszer kiépítését, amely korszerű módszereket alkalmazva képes a tervek társadalmi-gazdasági hatásait, kockázatait felmérni és rendszerszemléletben értékelni.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Végül arról szólnék néhány gondolatot, hogy az Országgyűlés asztalán lévő, de tárgysorozatba még fel nem vett közpénzügyi törvénycsomag kapcsán elemzési tapasztalatainkat sokszor alátámasztottan szóvá kell tenni, hogy ma lényegében hiányoznak a közösségi szférát vezénylő intézményrendszerben a visszatérő jogsértések, visszaélések korlátozásához nélkülözhetetlen, jól működő belső kontrollmechanizmusok. Ezzel is összefügg az igazgatási rendszer sajátos működési hiátusa, a határozott és következetes szankcionálás. Nincsenek vagy nem teljesek és világosak a mulasztások és visszaélések szankcióinak normái és a kapcsolódó eljárási követelmények. Ezért sokszor szinte lehetetlen a szabályoktól való eltérések okainak egyértelmű feltárása és minősítése.

Meggyőződésünk, hogy mindezekre szükség van; bár 120 büntetőeljárást kezdeményeztünk, több tucatnyi közbeszerzési eljárás esetében jeleztünk hibákat, jogsértéseket az elmúlt években, ezek az eljárások azonban elhúzódnak, nehezen követhetők, és az elmarasztalások gyakran elmaradnak végül. A költségvetési rendszer problémáinak mielőbbi kiküszöböléséhez és a finanszírozható, fenntartható növekedési pályára álláshoz elengedhetetlen mindazoknak a veszteségforrásoknak a felszámolása makrogazdasági szinten és mikrogazdasági szinten is, amelyek gátolják az elszámoltatható, átlátható gazdálkodást, és ma már a közigazgatás működőképességét is veszélyeztetik. Ezért szorgalmaztuk eddig is, és ezért is sürgetem ismételten most is hozzászólásom lezárásaként azt a közös gondolkodást, amelynek eredményeként konkrét, transzparens javaslatok alakíthatók ki a hibák, mulasztások,

visszaélések következetes szankcionálására, a rendteremtés feltételeinek javítására.

Tisztelt Országgyűlés! Ezekkel a gondolatokkal szeretném kiegészíteni írásbeli beszámolómat. Megköszönöm megtisztelő figyelmüket a költségvetési bizottság, a gazdasági bizottság, az emberi jogi bizottság, a környezetvédelmi bizottság munkánk iránt való értékelő megnyilvánulásait a benyújtott határozatjavaslat-tervezethez. Kérem, hogy a határozati javaslatot, amit e bizottság munkája alapján benyújtottak, és tudomásom szerint a kormánnyal egyeztettek, támogatni szíveskedjenek.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps.)*”

(a vitát követően, zárszó)

DR. KOVÁCS ÁRPÁD, az Állami Számvevőszék elnöke:

„Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Elnök Úr! Nagyon rövid próbálok lenni. Mindenekelőtt némi zavarral és az önök iránti tisztelettel mondanék köszönetet a megjegyzésekért, támogatásért, azokért az esetleges véleményeltérésekért, hiszen az nagyon fontos volt számomra, hogy két dolgot megerősítsenek, és nemcsak nekem, hanem barátaimnak, kollégáimnak is, akikkel itt vagyunk.

Az egyik az, hogy mi annyit mindenféleképpen megpróbálunk megtenni, hogy önök mindig tényekhez jussanak. Az, hogy ebből milyen következtetést vonunk le, találkozik-e minden képviselőnek a következtetésével vagy akár a kormányéval, az egy más dolog.

A másik, amit szeretnék mondani - amiért én külön köszönetet mondok mindazoknak, akik erre utáltak -, hogy mi a magunk részéről nem a szervezetet tartjuk lényegesnek, és a beszámoló is azt jelzi, hogy normál körülmények között nem az a lényeg, hogy az Állami Számvevőszék milyen szervezeti fölállásban dolgozik, hogy számol be erről, milyen dolgai vannak, hanem a szervezet valahol meghúzódik a munka mögött. A produktum a lényeg; nem az az érdekes, hogy ki kovácsol kerítést, hanem az, hogy milyen a kerítés. Ha ezt valaki jól csinálja, saját magát is örömmel tölti el, ha meg azt mondják, hogy szép a kerítés, az úgymint neki szól.

Ezt azért merem mondani, és talán azért időztem el ennél, mert amikor ezek a közpénzügyi tézisek elkészültek - amiből nagyon sok gondolat hasznosult a kormányzati tervekben, országgyűlési viselkedésben, hozzáállásban is lehet szabályozni -, úgy gondoljuk, valahogy egy kicsit a munka elmozdult abba az irányba, ami a szervezeti-intézményi garanciákról szól. Nem a szervezeti-intézményi garanciák az elsődlegesek - ezek fontosak -, hanem az, hogy milyen időben készül el a költségvetési irányelv, publikus-e, van-e arra idő, az utolsó pillanatban, durván, személyi ráhatások alapján vagy politikai alku alapján belenyúlnak-e. Mert teljesen más az a két hét az Állami Számvevőszéknek, ha a Pénzügyminisztériummal nyugodtan tavasztól együtt dolgozik, és tudja, hogy nagyjából egy szervesen fejlődő munka része lesz, vagy ha az utolsó pillanatban bediktálják a minisztériumok vezetőinek a sarokszámokat, és a miniszternek az a választása, hogy vagy föláll, vagy tudomásul veszi a diktandót. Akkor valóban rendkívül rövid a határidő, és nem is lehet lényegileg érdemben állást foglalni.

Én úgy gondolom, hogy ezekben a költségvetés-tervezési kérdésekben nem az a lényeg, hogy legyen hivatal, tanács, ÁSZ vagy akár főtanácsadó, hanem hogy a túlköltekezések elleni biztosítékok, jogi garanciák beépüljenek a költségvetési folyamatba, és szeretném mondani, hogy jó néhány garancia be is épült. Tehát nem ugyanott tartunk, mint 2006-ban. Gondoljanak a túlköltekezésnél az adósságszabályra, gondoljanak az Áht. módosításaira, amit megszavaztak, tehát ebben van változás. De alapvetően mégiscsak arról van szó, hogy mindez nem működhet a realitások tisztelete, az önmérséklet, a tervekészítési határidők betartása nélkül.

Ha ebben képesek vagyunk együtt dolgozni az Állami Számvevőszéknél, akkor ezek a létszámkérdések máshogy jelentkeznek. Még akkor is, ha jelentős létszámfejlesztésre kerül sor, nem juthatunk vissza a "ha egy méter árkot egy kubikus egy óra alatt ás ki, akkor ugyanezt az árkot ezer kubikus hány másodperc alatt ássa ki?" című összehasonlítás-hoz. Tehát megvannak a szükségszerű technológiai idők, és tulajdonképpen mi az ideai véleményezési munkánkban ezeket a technológiai időket próbáljuk meg együtt a Pénzügyminisztériummal tartani, kialakítani. Hozzá kell tenni - és ezt mindig tisztességgel elmondjuk -, nem a Pénzügyminisztériumon múlnak. Ezek sokszor olyan viszonyokra vezethetők vissza, amiknek az írásba foglalhatósága meglehetősen korlátozott.

A másik gondolat az, hogy a magyar költségvetési rendszer az egyetlen költségvetést érintő szabályozás Magyarországon, ahol lényegileg sem

polgári jogi, sem büntetőjogi következménye nincs a félrekalapálásnak - maradván ennél a hasonlatnál -, tekintettel arra, hogy ha a költségvetési zárszámadásban az Országgyűlés elfogadja a beszámolót, akkor felmentvényt ad az előző évi gazdálkodás alól, ha elfogadja a költségvetést, akkor lényegileg egy önkéntes jogkövetés indul be, nincs jogi szankciója ezeknek az ügyeknek.

Egyetértés volt abban, hogy próbáljuk megtalálni a módját, hogy a jelentős, költségvetést érintő hibák esetén is, akár csak a gazdasági életben, legyenek polgárjogi szankciói vagy akár büntetőjogi szankciói is annak, ami ezekben az esetekben történt. Ennek tulajdonképpen nincsenek helyes módszerei, de nagyon csendesen megjegyzem, kicsit példát ad az Európai Unió költségvetési joga, ahol, ha az előző évben jelentősen túllépik a költségvetési keretet, akkor nem hiányként elszámolják, hanem a következő évben kevesebbet költhetnek, vagy ha többletet érnek el, az pluszforrást jelent. Tehát én nem olyan szankciókra gondolok ebben a tekintetben, ami lehetetlenítené vagy gúzsba kötné a gazdálkodást, hanem ami ennek a fegyelmét elősegítené.

Mindezeket csendesen azért tettem hozzá, mert - lehet, hogy ezzel nem vagyok népszerű - nekem mély meggyőződésem az, hogy semmiféle szakmai szervezet, hivatal, főtanácsadó, Állami Számvevőszék nem vonhatja el a kormány és az Országgyűlés politikai alkotmányos jogait, nem korlátozhatja azokat. Nem menthetők meg önök, ne haragudjanak, önmaguktól, hiszen a felelősség sincs telepítve. Ebben az esetben, ha az Állami Számvevőszéknek vagy egy főtanácsadónak vétőjoga volna, akkor ehhez felelősség is tartozna, hiszen ez félrekalapálhat. Nem tudhat mindent, nem orákulum, éppen a Gegesy képviselő úr által követett gondolatmenetnek megfelelően. Az Országgyűlés bölcsességére van ez bízva, és a kompetenciagyakorlat alapján mi maximálisan abban leszünk az önök segítségére, hogy minél több tényrt árnyalatban, részletekben gazdagabban, összefoglaló folyamatokban megpróbáljunk odaadni. Abban, hogy létszámot és pénzt tudunk megtakarítani, jelentős szerepe van a szervezet belső stabilitásának, hiszen nem kell újra és újra emberek kiképzésére költeni a pénzt, hanem normális életpályák alakulnak ki, és az adott keretek között megpróbálunk továbbmozdulni.

Goromba, kiszámítható létszámigénye azoknak a feladatoknak van, amelyek hatósági jellegű tevékenységeket csoportosítanak hozzánk. Ilyen például adott esetben az állami vezetők vagyonnnyilatkozatának a kontrollja, de ebben is valószínűsíthetően ki tud alakulni egy konszenzus, hogy meg tudjuk oldani. Ez kiszámítható, hogy ennek milyen

következménye van. Vagy ilyen volt, ami számomra kellemes meglepetés, hogy jól működik - köszönve Csapodi úrnak és munkatársainak, Bihary úrnak, Lóránt úrnak a másik két területen is -, a jelölési rendszere is a felügyelőbizottsági elnököknek. De ehhez is hozzátartozik egy nyilvántartási rendszer s a többi, nem akarom az önök idejét ezzel húzni. Tehát amikor magunk döntünk arról, hogy hova helyezük a hangsúlyt, akkor tudunk jobban ebben átgondolni, amikor strikt módon egy új feladatot kapunk, akkor tulajdonképpen mindig a többi feladattól kellene elvonni a forrást, ha nem új erőt köt le.

Én megmondom őszintén, hogy nagyon nagy örömmel jöttem, és köszönöm az önök figyelmét. Ezekben a beszámolókbán nagyon sok egyforma elem van, és higgyék el, hogy nagyon sok változás is van, hiszen alapvetően ezek a beszámolók arról szólnak - és ez nem a mi lustaságunk -, hogy a makrogazdasági problémák, döntési hibák okozzák a problémák döntő részét. A másik oldalon szeretném azt mondani, hogy önkormányzati területen, más területeken, ahol a gazdálkodás fegyelmében egy kicsi stabilitás megjelenik, néhány éven belül kedvező tapasztalatokat tudunk hozni.

Nagyon szépen köszönöm az önök türelmét, figyelmét, azt is, hogy most meghallgattak.

Köszönöm szépen. *(Taps.)*”